

Uw rechten (en plichten) als cliënt

Onlangs bent u aangemeld bij GGZ WNB. In deze folder vindt u belangrijke informatie over GGZ WNB.

Als u na uw aanmelding besluit tot een behandeling bij GGZ WNB, dan maken we daarover afspraken met u. Die worden vastgelegd in het behandelplan. Daarin staat voor welk doel en voor welke behandeling u komt, en hoelang die vermoedelijk zal duren. Het behandelplan vormt daarvoor de leidraad.

In de wet worden die afspraken 'behandelingsovereenkomst' genoemd. Om de positie van cliënten en hulpverleners te verduidelijken en te beschermen, zijn de rechten en plichten die gepaard gaan met de 'behandelingsovereenkomst' vastgelegd in een aantal wetten:

- de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO)
- de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz).

De laatstgenoemde wet regelt de rechtspositie van cliënten die gedwongen zijn opgenomen.

In deze brochure zetten we de belangrijkste rechten en plichten op een rij:

1. **Uw rechten als cliënt**
2. **Rechten van minderjarige cliënten**
3. **Wilsonbekwaamheid**
4. **Uw plichten als cliënt**
5. **Rechten en plichten van hulpverleners**
6. **Als u niet behandeld wilt worden**
7. **Meer informatie?**

1 Uw rechten als cliënt

Het belangrijkste recht dat u heeft, is dat u uitsluitend behandeld kunt worden met uw toestemming.

Essentieel is dat we in samenspraak tot een voorstel voor uw behandeling komen. U kunt uw toestemming altijd weer intrekken. Het staat u vrij de behandeling te beëindigen. Voor gedwongen opgenomen cliënten geldt dat het ook mogelijk is dat een behandeling onder dwang wordt toegepast.

De toepassing van dwang gebeurt op grond van de Wet Bopz bij gevaar op de afdeling of als gedwongen verblijf zonder dwangbehandeling naar verwachting te lang gaat duren. Zie de folder Middelen of Maatregelen in noodsituaties/ dwangbehandeling.

U heeft recht op informatie over uw behandeling

Uw behandelaar moet u in begrijpelijke taal uitleg geven over de aard van uw problematiek en de voorgestelde behandeling. Ook moet hij u vertellen wat het verwachte resultaat is en of er bijwerkingen kunnen optreden. U moet geïnformeerd worden over eventuele alternatieven.

U kunt ook aangeven dat u liever géén informatie wilt. GGZ WNB streeft ernaar dat alle cliënten (of hun vertegenwoordigers) het eigen behandelingsplan kennen en dat dit gebruikt wordt bij de evaluaties van de behandeling.

Als iets niet duidelijk is, vraag uw hulpverlener dan gerust om meer uitleg. Cliënten die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, kunnen een beroep doen op een tolk. Voor een goed resultaat is het belangrijk dat u vertrouwen hebt in de voorgestelde behandeling en dat het voor u duidelijk is, waarom u die op een bepaalde manier krijgt aangeboden.

U heeft recht op privacy

Uw gegevens worden vertrouwelijk behandeld en nooit zonder uw toestemming verstrekt aan mensen die niet bij uw behandeling zijn betrokken. De behandelaar rapporteert over het onderzoek en bij de behandeling aan verwijzers (bijv. de huisarts). Tegen deze gegevensverstrekking kunt u bezwaar maken bij uw behandelaar.

Gegevens uit uw medisch dossier kunnen gebruikt worden door kwaliteitsdoeleinden, zoals incidentmeldingen en interne of externe kwaliteitscontroles/audits. Het doel hiervan is het verbeteren van goede zorg. De toestemming voor het gebruik van deze gegevens, voor zover noodzakelijk, voor deze kwaliteitsdoeleinden mag worden verondersteld door de cliënt.

Mocht u daarentegen toch bezwaar hebben tegen het gebruik van uw (behandel) gegevens voor kwaliteitsdoeleinden, dan kunt u dit kenbaar maken bij uw behandelaar of het secretariaat van de afdeling.

Indien u bent opgenomen en ongeoorloofd afwezig bent, kan het noodzakelijk zijn om familie, wettelijk vertegenwoordigers, politie, justitie of andere instanties op de hoogte te brengen.

Bij gedwongen opgenomen cliënten bestaat de wettelijke verplichting om de officier van justitie en de Inspectie voor de Gezondheidszorg te informeren.

Psychische en psychiatrische problemen hebben invloed op alle levensgebieden. Daarom werken we samen met tal van organisaties in en buiten de zorg. We zijn vertegenwoordigd in allerlei projecten en netwerken, bijvoorbeeld het maatschappelijk steunsysteem in diverse gemeenten, het project Stop Huiselijk Geweld West-Brabant en het Veiligheidshuis Bergen op Zoom.

In deze samenwerkingsverbanden kan ons gevraagd worden of u bekend bent bij GGZ WNB. Geprobeerd zal worden om hiervoor uw toestemming te vragen, maar als dat niet mogelijk is en als het in het belang van een goede zorgverlening aan u is kan door ons aangegeven worden of u bij ons in behandeling bent (geweest) en wie uw behandelaar is/was. Tegen deze mogelijke gegevensverstrekking kunt u bezwaar maken bij uw behandelaar. Informatie over uw behandeling mogen wij in principe alleen verstrekken met uw toestemming.

U heeft recht op een second opinion (tweede mening)

Als u het niet eens bent met de gestelde diagnose of een beslissing van uw behandelaar, kunt u vragen om een second opinion. Dit is het vragen van een tweede mening aan een andere deskundige dan de behandelend arts. Dit kan een deskundige zijn van GGZ WNB of van een andere instelling. Als een andere instelling om een second opinion wordt gevraagd, zijn de kosten voor rekening van de cliënt. Informeer bij uw zorgverzekeraar naar de mogelijkheden voor vergoeding. Dit verschilt namelijk per afgesloten verzekering.

U heeft het recht om een klacht in te dienen over uw behandeling

U kunt altijd klagen bij de hulpverleners die u behandelen. Er is ook een onafhankelijke klachtencommissie, waar u uw klacht kunt indienen. In de folder Klachtenbehandeling voor cliënten is hierover meer informatie opgenomen.

U heeft het recht bezwaar te maken tegen gegevensverstrekking voor wetenschappelijk onderzoek

Bij wetenschappelijk onderzoek kan men gebruikmaken van gegevens die bij de behandeling van cliënten zijn verzameld. Meestal gebeurt dit anoniem. Dit betekent dat de onderzoeker niet weet om welke cliënten het gaat.

Anoniem onderzoek mag zonder uw toestemming worden gedaan. Als het niet gaat om anoniem onderzoek moet in beginsel uw toestemming worden gevraagd. Indien het vragen van toestemming in redelijkheid niet mogelijk is, kunnen de gegevens worden verstrekt als het onderzoek het algemeen belang dient, het onderzoek niet zonder de desbetreffende gegevens kan worden uitgevoerd en voor zover u tegen een verstrekking niet uitdrukkelijk bezwaar hebt gemaakt. Bij uw behandelaar kunt u bezwaar maken tegen verstrekking. Als u opgenomen bent, en dus langere tijd op het terrein van de instelling verblijft, gelden bovendien nog de volgende rechten:

U heeft recht op bewegingsvrijheid en contact met de buitenwereld

Voor gedwongen opgenomen cliënten geldt dat dit recht beperkt kan worden. Dat gebeurt op grond van de Wet Bopz, uitsluitend in situaties waarin uw gezondheid wordt geschaad, om strafbare feiten te voorkomen of wanneer de goede gang van zaken in het ziekenhuis in gevaar komt. In het kader van uw behandeling kunnen afwijkende afspraken met u worden gemaakt over een tijdelijke beperking van uw bewegingsvrijheid. Deze afspraken worden vermeld in uw behandelplan.

U heeft recht om uw eigen geloof en politieke mening te uiten

U behoudt het recht op het beheer van uw persoonlijke eigendommen

Voor cliënten met een ondercuratelestelling of een onderbewindstelling geldt dat dit recht beperkt kan worden. Bij gedwongen opgenomen cliënten kunnen voorwerpen worden afgenomen die een gevaar opleveren voor uw veiligheid of voor de goede gang van zaken in het ziekenhuis.

2 Rechten van minderjarige cliënten

Als na aanmelding en intake besloten wordt tot een behandeling bij GGZ WNB, worden daarover afspraken gemaakt met het kind en de ouders. Die worden vastgelegd in het behandelplan. Het behandelplan wordt met het kind en de ouders besproken. Voor kinderen tot 12 jaar beslissen de ouders of dit behandelplan wordt uitgevoerd. Kinderen vanaf 12 jaar dienen naast de ouders ook zelf in te stemmen met de voorgestelde behandeling. Vanaf 16 jaar neemt een cliënt zelf beslissingen.

3 Wilsonbekwaamheid

Als iemand zelf niet (meer) in staat is zijn belangen te behartigen (dit heet 'wilsonbekwaamheid'), dan moet een ander namens de cliënt optreden als vertegenwoordiger.

Hiervoor gelden de volgende regels:

- Bij kinderen tussen 12-18 jaar zijn de ouders vertegenwoordiger.
- Bij volwassenen ouder dan 18 jaar:
 1. een curator of mentor
 2. iemand die hiertoe schriftelijk is gemachtigd
 3. een informele vertegenwoordiger:
 4. de partner/levensgezel, een ouder, kind, broer of zus

In geval van gedeeltelijke wilsonbekwaamheid beslist de patiënt zelf voor zover hij/zij daartoe in staat kan worden geacht. Als dit niet het geval is, dan treedt een vertegenwoordiger op namens de patiënt.

4 Uw plichten als cliënt

Op grond van de behandelingsovereenkomst hebt u ook een aantal plichten. Voor het resultaat van de behandeling is uw medewerking uiteraard heel belangrijk. Daarom verwachten we het volgende van u:

- U spant zich in om zo goed mogelijk mee te werken aan de behandeling.
- U houdt zich aan gemaakte afspraken.
- Bij uw eerste afspraak bent u verplicht zich te legitimeren aan de hand van een geldig paspoort, rijbewijs, identiteitskaart of vreemdelingendocument. Op een later tijdstip kunt u ook gevraagd worden u te legitimeren.

- U komt eventuele financiële verplichtingen na. Voor sommige behandelingen is een eigen bijdrage verschuldigd. In dat geval bent u verplicht deze te betalen.
- U houdt zich aan de huis- en de afdelingsregels die van toepassing zijn. De huisregels zijn bedoeld om de behandeling en het verblijf zo goed mogelijk te laten verlopen. Ze gaan vooral over zaken als veiligheid en privacy op de terreinen van de instelling. De afdelingsregels zijn vooral van toepassing voor cliënten die zijn opgenomen. Ze gaan meestal over de dagindeling, bezoektijden en dergelijke.

5 Rechten en plichten van hulpverleners

Niet alleen cliënten hebben rechten en plichten. Hulpverleners ook. De belangrijkste plicht van een hulpverlener is dat hij goede zorg verleent. Dat houdt in dat een hulpverlener zich zo goed mogelijk voor u moet inzetten, op basis van zijn kennis en deskundigheid. Op basis daarvan heeft een hulpverlener ook het recht om beslissingen te nemen. Als hij van mening is dat een bepaalde behandeling niet medisch noodzakelijk is, mag hij die weigeren.

6 Als u niet behandeld wilt worden

Meestal lukt het om in onderling overleg tot een behandelplan te komen, waar u en uw behandelaar het over eens zijn. Soms lukt dat niet, omdat u andere opvattingen hebt over uw ziekte dan het behandelteam en bijvoorbeeld liever niet behandeld wilt worden. In veel gevallen leidt dit tot beëindiging van de behandeling.

In sommige gevallen is het onder strikte voorwaarden mogelijk dat u tegen uw wil wordt opgenomen. Dat gebeurt alleen, als u ernstig ziek bent en door uw ziekte een gevaar voor uzelf of voor uw omgeving vormt. In dat geval kunt u gedwongen worden opgenomen. De rechter bepaalt of dat mag.

Ook is het mogelijk dat u dan tegen uw wil een bepaalde behandeling krijgt. Een dwangopname of dwangbehandeling duurt altijd zo kort mogelijk en hoogstens zo lang als strikt noodzakelijk is. We zullen altijd proberen om zo snel mogelijk met u tot overeenstemming te komen. Er zijn aparte folders met meer informatie over een gedwongen opname of behandeling.

7 Meer informatie?

We kunnen ons voorstellen dat u nog vragen hebt over uw rechten. Die kunt u altijd aan uw behandelaar stellen, of aan de patiëntvertrouwenspersoon (pvp). Die ondersteunt cliënten met vragen of klachten over hun rechtspositie. Er is ook meer schriftelijke informatie beschikbaar. Er zijn verschillende brochures met uitgebreide informatie over cliëntenrechten. Ook beschikt GGZ WNB over een klachtenreglement. Deze informatie kunt u opvragen via uw behandelaar. Deze folder geeft informatie op hoofdlijnen. Uitgebreidere informatie vindt u in de verschillende wetteksten en de daarop gebaseerde reglementen van GGZ WNB.

De genoemde folders en meer informatie kun je terugvinden op ggzwnb.nl, of vraag om de desbetreffende folders bij het secretariaat of de behandelaar.

GGZ WNB

Hoofdlaan 8, 4661 AA Halsteren

Tel.: (0164) 28 91 00

E-mail: info@ggzwnb.nl